

Ֆա ետգրելով թէ քրտաբնիկը տըր քի է ետալ թէրի իտարէ իտեճէք օրան դաթ- լարտա արանբաճադ իւր շէյ, աստ- լէթ ու շիտտէթ տիր իմտի պու խա- սէլէրին նատիրէն կէտ իտիկի մալի- մի ամմէ պիր քէյթիկն թ տիր :

Մաթպուաթ նիգր մի ամմէր քի , օն սէնէտէն պէրու հիւքի թէթ իշխէ կէ- տիկի կիպի ինքա իթմէրտէ իտի , պու քէրէն եէնիտէն մէյգր ինքա եէն վաղ օրունմուշ տուր : պու իտաուս Սա- տա լազամ հաղթէթ ինքն , շէրէթ կէթի- լիր պիր թէտպիր տիր : Պունտան ի- թիթաուս իլէ հիւքի մէթին նազարը տիգրաթ ինքն , է ետալէթ ինքն սրգաւ վէ պիրա միւնազաթ վուգու պուլմազտա օրան սույի հալլէր իւղէրինէ տալէթ իտէր վէ պու կիւնիլէք անճադ ալտը- ղըմը պիր մէթթուպու շէշր իտէրիգ քի պունտա պիր թաղը մույի հալլէր զիւր օրունտուղու սըրտաւ , օրա մի- թէսարըթը հազգընտա մէտհ ու սէ- նալէր օգունմուշ տուր :

Թընօվա , 21 փետրվ .

« Հէլէնա , Թընօվաուս պէշ սաաթ ուղազտա Պաղանդարն էթէ ինտէ վա- գը ուֆադ պիր շէհր օրուպ , էթրա- ֆէնտա եիւզ եիկիրմի գատար քէյ վէ ետիտա պուրա լիտաննճա քուլիպէ վաղ տըր . է հալլիսի ճիւղէթէն Պու- ղար օրուպ , պիր նէթէր Միւլիման եօգ տըր :

« Սահիհէն օրաւը Բուսէրինին էն րա- հաթ մահէլի տիր . շէյլէ քի մահալլը սալլիթէնէ պաշը պօղուգ վէ Չէրքէս- լէր թարաֆէնտան վուգուա կէլէն սույի ամմէ ու հարէթէթ ինքն էսէրի օրա- լարտա աղա կէթիլէթ մէքտէ տիր : Պունտան պէրապէր , կէլէն հաթթա , շէհրէ ետգըն պիր գուլիպէ ճիւղա- րնտա տէհէթիլի պիր ճիւղաթէթ վու- գու պուլմուշ տուր . շէյլէ քի , օլ թարաֆարա աղա չըգրէլ օրան պիր թաղը՝ Թիւրքէր , Սիօյք Սարթի- նաթ նամ քիմաննին քէրիմէնի վէ օն իրի ետշընտա օրան պիր չօպան զըղա թէտաուսի իտէրիլ . պունտան պի- լի , պիլաթէ չօնուղու ճիւղարտա պիր օրունտա կէթիլիլիւպ , պիր չօգ տէֆա ֆէնալըք ինքն իտէր վէ չօնուղու սույ- քի էթլիլ հալլիտէ պըրազը պիւղաղըթ թարաֆարա տօղուա ֆիւրա իտէրիլ :

« Չօնուղու վուլտէթի վէ մէղքիւր օրուննէն ճիւղաթէտա վաղը Բար- լալլէն գարլիւսի էհալլիսի , սահիպ ճիւղաթէթին արգաթնտան կիթիլէր իտէ տէ ետալաթնամաղըր : Չօնուգ անքանճադ պիր հալլէն օրուպ ետա- մաթնա իւմիտ եօգ տըր :

« Հէլէնաուս իրի սաաթ գատար ուղաւ , օրուպ թիւրք քէյլէրինն պաշ լատըլը եէրէ հիւսնուտա պուլու- նան Պէյլէթիւտա քէյլէրինն Պուլղար- լարա գարշը սըգ սըգ . սույի մուամէլէր վուգու պուլմազտա աղա Պունտան հէ- նուղ պիր գաշ կիւն աղաթմ , Նէյքօվ իլէ Բիւլիլալ արաթնտա վաղը Թէլիպ- քալիսի նամ մահէլիտէ , տէթիլ քիշի- նին պարիլիլ , էշեալարը իլէ պէրապէր դասալ օրունմուշ տուր : Տիկէր պիր քի- մէնէնին տէ 2250 ղշ . ընր ալտըլար :

« Թընօվա վէ Սիւթիլ իլէ Թընօվա վէ Բուսնուգ արաթնտա պուլունտա եօլլար , եալլընքնա կիտէն եօլնուղար իւլին մուլաթ արըլար :

« Պարաթարա պիր չօգ հայտուտուգ- լար վուգու պուլտա պունտան , չօղըր եօլնուղալ իթմէնէ ճէտարէթ իտէմէ- եօլլար :

« Միւլիմանըթըմըլ Սիւթիլ հազ-

րէթիլէրի , պու հայտէն թիւարէթին սէքթէտար օրաւ լուտա միւնաճէտէ իտէրէք , մէթիլին քէյի իլէ հայտու- լարն աղա ու կիր ֆիթինն էմր պու- եուրտու :

« Չապթիկէն չալու Պօշնադ Իպրա- հիմ աղա , իւր հիւսնուտա , պիր պէ- լիւք Չէրքէն հայտուտարնը թար ու մար իտիպ , սէրիլիլէրի իտամ օ- լունտու , վէ էթլիլ օլարադ Թընօվա- ետ կէթիլիլիլ : Պու վուգուաթ լէֆ- նիլա ճիւղաթնտա վուգու պուլմուշ տուր :

« Իպրահիմ չալու իկիտիլէր իլէ մա- լիմի ամմէ օրուպ հայտուտարա գար- շը չօգ տէֆա իպաւղը չէճաաթ իթ- միշ իտէ տէ , հայթիւ քի իթաիլի իլը- մէթիլէրին գատարի թանըլմաթըլար :

« Բիւլաթէթիլ կէթիլ , Թընօվանն միւլիլէպէրաննտան վէ մէճիլտէն նու- ֆուգու կէլէն վէ հայտուտարա գար- շը Իպրահիմ չալու գատար մէրհա- մէթիլիլ օլմաեան պիր Միւլիման , մէր- գունտան իլէրլէմէսինն մանի օլմազտա իմիշ :

« Էհալիլիլիլ , տալիլիլ ամմէ լէյհին- տէ վիւրիլիլ էմրաէն տօլաթը ֆալիլիլ պէյ հաղթէթիլիլիլ միւլիլէք քիւր տիր : Մահալլը սույիլէտէ տալիլիլ պու հալլին իպաւղընա քիմ մանի օրու :

(Պուրիէ տ'Օրիսն)

Շու աթ իտէքի մէքթուպու տա- լի քէմալի թէհիսիֆէ Գուրիլէտէ օ- գունմուշ տուր :

Էտիրնէ , 49 փետր .

Դանօնը Էսաթինին նէշր ու իլանն- տան պէրու Էտիրնէ գաղաթնտա պու- լունտան իրիթիլիլիլիլ վէ պա իտու- սուս Պուլղարալըն հալլի աղա թէ- պէտաիլ իթմէլիլ , պիլաթը իլիթիլիլ- ճէ ֆէնալալմաթտա տըր : Աղ վաղթի- տան պէրու վուգու պունտան վաղը- լարն անճադ պիր գալըն պիլիլիլ- լիմ . ղիլա հէրաթիլիլ ետալմա իւղէրի- մէ նէթիլիլ կէլիլ :

Նէնիլ-Պէլլի գարիլիլիլիլ տէթիլ նէթէր Միւլիմանիլար , էթիլիլիլիլ Մըլիթաթիլ Չահիթ օրու , վէ գարա իմալիլ Նիլի աղա նամ քիմաննէր օլ- տուղու հայտէ , Օպուլլիլիլ նամ Պու- ղար քէյլիլիլիլ կիտէրիլ , վէ իրի կիւն օրաւա գալըպ պիր բարա վիթիլիլիլ- ղին եէլիպ իտիլիլիլ սօնրա , կեալուր- լարն էթլիլիլ իլին մուհաթէպէնէ կի- տիլիլիլ , տէեթիլ քէյլիլիլիլիլ եօլ միւլաթիլիլ օլարաթ ալթը առիտ օսմանիլ լիլարա իթմէլիլիլ : Բէյլիլիլիլ մէպղըր մէպղուրա վիթիլիլ իթմէ- մէթիլիլիլիլ , Չահիթ օլլու , չըպ- լադ զըլը էլիլիլիլ պուլունտա ղու- հայտէ քէյլիլիլիլ իւղէրինէ հիւսնամ պիլիլ , « Իթիլիլիլիլիլ բարաթը վի- լիլիլ , եօզաա ճիւղիլիլիլիլ տէ զըլը- տան կէլիլիլիլիլ տէր :

Բէյլիլիլիլ , « Չանըլղուսն պաշգա պիր շէյլիլիլ գալըմաթ , օնու տա ա- լըրանըլ , շէթիլիլիլիլ ճէֆաուսն է- պիլիլ իւլէպէտ գուրթիլիլիլիլ տէ- լիլ ճէվաթ իտիլիլ :

Պունտան միւլիլիլիլիլ լաթ անա- մաթըլ , վէ քէյլիլիլիլիլ պիր քաշ տէֆա իթմէնիլիլիլ աղաթէլիլ վիլիլ- մէթիլիլ իւղէրինէ հաճիլ Թէլիլիլիլ Բու- թօթ վէ Թէլիլիլ իլանօթիլ նամ քիման- նէթիլիլ թուլիլիլ . քէյլիլիլ իտիլիլիլ չըգաթըլար , վէ օրաւա մէրգուլիլ- րա ֆէնա մուլաթիլիլիլ պուլունտա- լար :

Տիկէր քէյլիլիլիլ , մէրգուլիլիլ իրի

քիլիլիլիլ պաշնա կէլէճէլիլիլ անա- ետալ , անլիլիլ սալը վիթիլիլիլ իլին իրա իթմէք իւղիլ Միւլիլիլիլիլիլ տօղու իլէր լէմէնէ պաշարար իտէ տէ , պունտա իւղէրիլիլիլ թիւլիլիլ անթըլարնտան , քէյլիլիլիլ կէրի շէթիլիլիլ մէքպուր օլտուլար : Պունտան իւղէրինէ հաճիլ Թէլիլիլիլ վէ իլանօ- ֆը եէնիտէն տէյլիլիլիլ պաշարալ , կէթիլիլ վէ չըգալարնա վարնճաեա գատար իւղէրիլիլիլ թուպարընը սօլարար : Պու պիլաթիլիլ պու կիւն- քի կիւն եաթ ղա կիլիլիլիլ տիր :

Պիր գաշ կիւն սօնրա , աաաթիլիլ չահանն իլին իտէն թօլալմաթ իւղ- իլ Մէհմէտ չալու իմիլիլիլ պիրի քէյլիլիլիլ Բէյլիլիլիլ , պալէաթ- քի վուգուաթ սրտան տօլաթը իլիլիլ- քեա իթիլիլիլիլիլիլ , մէրգուլիլ « Նէ- լիլիլիլ լաղըլ սիգ հէմէն վիլիլիլիլ պաղըն » ճէվա պըն վէրիլ

Կիւլ-Բունալ , վէ Սուրուլ , վէ Բուն- քէյ , վէ Տուկանճալի վէ Տրէնօվ Պուլղարալար , Բարա-Բունար , վէ Սա- տալիլ , վէ Սամալիլիլ քէյլիլիլիլ Միւլ- լիլիլիլիլիլիլիլ հէր կիւն ֆէնա սու- լիլիլիլ թաղիլիլ օլունմազտա տըրլար : Պունտա օնար քիշիլիլիլ պիրիլ պէ- լիւք թէլիլիլ իտէր , վէ պաշտան թըր- նաղա գատար իւլիլիլիլ օլարադ Պուլղար քէյլիլիլիլ կիտէրիլ , կէնճ զըլըրը օրան էթլիլիլ օլմուրուպ եէր իլիլիլիլ . վէ պալտէնա ճէպր իթիլիլիլ- լի իլէ ետալմաթըլա գալըլըլար : Բարա-Բունար էհալլիլիլիլիլ Պապա- ճան Իպրահիմ նամ քիմաննէ , պաշը- նա պիր չօգ Թիւրք ճէմ իտէրէք , կէ- եա աաաթիլիլ Շահաննէ իտէն թօ- լալմաթ իւղիլ քէյլիլիլ քէյլիլիլ սօլալըլ : Վայ կէլիլիլ օ տալմանն պաշնա քի մէրգուլիլիլ սրաթիլ իլանօթիլ հայիլ օլտուղունա շիւպէն իտէրէք իթմէնի- լին շէյլիլ վիլիլիլ : Պունտա Պուլղար- լարն պուլղալիլ իլիլիլիլիլիլիլ արա- պալարա ալթալ կէթիլիլիլիլիլ : Պապա- ճան Իպրահիմ վէ շիւրէքեաթ չունտան պունտան պուլղալիլ անպալարընա կի- տիլ իթիլիլիլիլիլիլ գատար պուլղալիլ ալըրար : Յունփար 30 տա Ուպուլիլ քէյլիլիլիլ կիտէրիլ տօղու Տրալի Սիլի- ֆանօթիլ նամ քիմաննէն իտէն թիլիլիլ- նիպ , օլ արա էթիլիլ եալլըլ պուլու- նան Միլիլիլ նամ զըլընա անպալար անպալարն էմր իտէրիլ : Գըլ պու թէհ- տիլալիլ էմր իլիլիլիլիլիլիլ պաշար պալըլըլ չաղըլմաթա վէ աթիլիլիլիլ պաշար քէյլիլիլիլիլ իթիլիլիլիլ իտէ տէ , Թիւրք- լիլիլ գալմալարըն շէթիլ կէլիլիլիլիլ տա- ղըլարըլ : Պու սըրտա մէրգուլիլ չըլ սալ էլիլիլիլ ետալալըլ :

Փետրվար 9 տա , Բարաբունար , վէ Մուսալիլիլ գարիլիլիլիլիլ ալթը նէ- ֆէր Թիւրք , էթիլիլիլիլիլ Ուղիլիլ օլլու հաճիլ , վէ Սիւլիլիլ նամ քիմաննէլիլ պուլունտուղու հալլալ , Տուկանճալիլ նամ Պուլղար քէյլիլիլիլ կիտէրիլ վէ օրաւա էհալլիլիլ սուլիլ մուամէլէ իթ- տիլիլիլիլիլիլ , ահաթա իտալանն պիր գաշընն իտէնէլիլիլիլիլ ալթըլ օլ- տուղարը եիկիրմի գատար արը գօ- վաննը , քէնալ քէյլիլիլիլիլ կէթիլիլիլ- մէթիլիլ իլին քէյլիլիլիլիլ ճէպր ի- տէրիլ : Արաթ չօգ իլիլիլիլիլ իտէ- նէլիլ հարալիլիլ թօլալմաթ իւղիլիլ էօ- մէր չալուլիլ նամ քիմաննէ տալիլ օրա- եա կէլիլ . էհալլիլ արը գօլմալարընն չալլալարընտան տօլաթը մէրգուլիլ շիլիլիլիլիլ իտէրիլ իտէ տէ , պունտա գալըլըլ , պիր թաղըլ հաղաթիլիլ իտէր , վէ մըլիլիլիլ զըլըլըլալ պիր

չօգ տէֆա վուրուր վէ իթիլիլիլիլիլ իշ- թիլիլիլ , սըրթ իթիլիլիլիլիլ իպալիլիլ տիր տէր :

Չալուլ քէյլիլիլ չըգալ չըգալ , Թիւրքիլիլ եէնիտէն օրաեա կէլիլիլ , քէնիլիլիլիլիլ իլիլիլ քեա իլիլիլիլիլ- լի իլին իլիլիլիլիլիլ ալթալ իւղիլ , Բի- րօեա վէ մըլիլիլ արը մէրհալմէթիլիլիլ տէյլիլիլ 250 ղշ . իսթէրիլ :

Սապահ (1) նամ Թիւրք ճէղալիլիլ ա- տա օլունտան չու աթիլիլիլ հաղալը պէնտիլ պիլա տալիլ տէր իտէրիլ :

Թիլիլիլիլիլ Վիլիլիլիլ

« Միւլիլիլիլ իթիլիլիլիլիլ ղաղէթալար պու կիւնտէն իթիլիլիլիլիլ , իլիլիլիլիլիլիլ ալիլիլ , քէնալ քէնիլիլիլ թալիլ իթ- միլ օլտուղունա , տիւն (սալը կիւն) իլան իթիլիլ : Սէպէլիլ : Սէպէլիլիլ օ- լալմաթ , իւլ վէրիլիլ :

« Մաաթաթ ղաղէթալարա պու կիւն , Միւլալիլիլիլ սէրլիլիլիլիլ չը- դալմաթ իլիլ . իլիլիլիլիլիլ կէթիլ , Միւ- սալիլիլ ղաղէթալարա իտալիլիլիլիլ պիր- լէլիլիլ , պիր կիւն պիրիլ պիր կիւնտէ օ պիրիլ չըգալարալմաթ իլիլիլ , սէպէլիլ , սէպէլիլ ըւլ վէրիլիլիլ :

« Պալիլիլիլ քի Թիւրք ճէղալիլիլիլ ղաղէթա- լար իլիլիլիլիլիլ էն էնիլիլ , էն իթիլիլիլիլիլ պիր ղաղէթալար , իլիլիլիլիլիլիլիլիլիլ , պու արալըլ , ապսնէլիլիլիլիլիլ պաշ- դա , սէթիլիլ իլիլիլիլիլ ղիլիլիլիլիլ սալիլ- մաեօր , վէ պու ճիւլիլիլ ղաղար իտի- եօր իլիլիլ , սէպէլիլ , սէպէլիլ էնիլ ըւլ վէրիլիլիլ :

« Կէլէնտէ Պալիլիլիլ ղաղէթալար , պիր մաթպուաթ նիլալիլիլիլիլ տէր իթ- միլիլիլիլ քի , պունտա էն էթլիլ ըւլ վէրիլիլիլիլիլ իլիլ օլունտալը թէպիլ օլունմուշ իտիլ , հալլա պիր էսէր ղու- հուր իթմէլիլ , մուլալիլիլիլիլ պաղը ղաղէթալար , պու նիլալիլիլիլիլիլ պա- ղը միլալալիլ թէպիլիլ իտիլիլիլ օլուն- ղունա ետալըլար , աճալա պու ըւլ վէրիլիլիլիլիլ իլիլիլ հաղաթնտալիլ մաա- տէ տալիլ թէպիլիլ մի իտիլիլիլ :

« Մաթպուաթ թարաթըլիլ մէա- լիլիլիլիլ նէ գատար լըրմաթիլ օլտուղու , արթըլ պէտիլիլիլիլիլ հիւսնանն կիր- միլ տիր , Բատիլիլիլիլիլ էթիլիլիլիլիլ հաղթէթիլիլիլ , մէթիլիլիլ թարալ զըլը- նը արղու , վէ պու արղուլարըլ իլան պունտուրեօրար պիլիլիլիլիլ ալէլիլ հիւ- քիմէթիլ իլէճա իտէրիլ քի , պու ըւլ վէրիլիլիլ , էկէր սահիլիլիլ գալաճադ իտէ , պիր ան էթլիլ իլան պուլղու- սուն , թալիլ ղաղէթալարա , Պէ- յօլլու ղաղէթալարըլ կիլիլ , ղաղ- թալարըն ֆիլիլիլիլիլիլ արթըլըլ ղաղ- լար , եօզաա հէթիլ պիրիլիլիլ իլիլիլ- ֆալ իտիլիլ , պունտան սօնրա ղաղէ- թա չըգալարմաթալիլ լալըլիլ կէլէճէ- լիլ , հաալըլ նէ ետալալար իտէ ետալըլար :

« Օրթալըլ տա ուֆադ բարանն նէա- լիլիլիլ , պունտա միւլալիլիլ օլտուղու հալ- տէ , պէյլիլիլիլիլիլիլ , հիլ պիրիլ տէ- վամ իտէլիլիլիլիլ , վէ պու սուլիլիլիլ պիր չօգ առիլիլիլ տալիլ թէպիլիլիլ- լիլիլիլիլիլիլ մահուլ գալըլըլ օլաճալար տըր , չու հալտէ իտէ , նէ Բատիլիլիլ չը- մըլ վէ նէ տէ իլանիլիլիլիլ վէ մէրհա- մէթիլ գալիլ օլլու . ղալիլիլիլ պու ըւլ վէրիլիլիլ հաալալիլիլիլ , տէլիլիլիլիլ հիլ պիր ֆիլիլիլիլիլիլ օլմաթըլ մահալ- գաթ տըր :

(1) Իլպու Սապահ ղաղէթալար տալիլ պու կիւնտէն իթիլիլիլիլիլիլ պաղըլ Էսալալը մանիլիլիլ միլիլիլ պիր հաթիլիլ թալիլիլ միւ- սուր օլտուղունա իլան իթիլիլ տիր :

Բերանիս Սուրենյան Ստեփան է. ֆենտի էսերի պերկիւղ իտէսի օլան շու արթիտէքի շիր, շահանք գրաւթ օլ. տուղունտան, նէշրինի սրգու իյլէմի. շէգ տիր. վէ հիշ շէր Լիւիգ Եօգ տուր քի, քեաֆֆէյի էհլի ըրթապէթ մէմ. նուն օլաճաք տըր :

ԶԻԿ ԿԱՏԱՐԵԱԼ ԵՐՁԱՆԿՈՒԹԻՒՆ

Կ Ա Մ

ՀԱՌԱՋԱՐ ԱՆՁԱԿԱՆ ԿՆՈՋ

Այ մի խառնվեք, երբոր կ սեն թէ յաշխարհ Կան անձինք որ երջանիկ են անդադար . Թէ հանապաղ նոցա վերան ի յերկնից Ամէն բարիք միշտ կը տեղան բերկրալից :— Երջանկութիւն . . . ո՞վ քեզ յաւէտ վայելեց Բաժակդ անոյշ մինչ ցըյառակ ո՞վ ըմպեց, Սիրտ անխոհեմ . . . երբ գայն բռնել կարծէիր

Նա կը թըռի, քեզ թողլով վշտալի :— Կաս դու արդե՞ք և կամ չկիսն . . . ո

գիտէ, Ո Սիւնէքս . . . ո՞վ քեզ լուծել կարող է : Հազարաւոր դարեր թող դան և երթան, Միշտ հանելուկ պիտի մնան մարդկու թեան :— Եւ ո՞վ կրնայ սա ուրանալ . . . Կան վարդեր Բայց յինքն հազիւ դու կերկրանա քոյդ մատներ, Որ մինչ սըրտիդ խորն իւր փրշոտ յասեղէ, Իբրեւ կարծէ քեզ շարաշար կը խալթէ :— Երջանկութիւն, դու այն շուքն ես որ հովէն, Դաշտաց վըրայ երկնից ամպեր դան ձրգեն, Զով էր հիմայ . . . նոյն հով փըշեց և ահա, Յերկնից ի վայր նորէն կըրակ կը տեղայ :— Գաղին ես դու որ յառաւօտ կըրացուի, Սնոյշ հոտով սիրուն տեսքով դեղանի, Գիշեր չեղաւ . . . Ինչո՞ւ ծաղիկ դու մէկէն, Թառամեցար վարնուելով խորշակէն :— Քոյդ պատմութեան ամէն էջին, Մարդ կուծիւն,

Սրտակըտուր արտասուելով կուլաս դուն, Այն տողերուն մինչև անդամ դիրն յեալին Կրուած է լոկ քոյին արեամբ սիրադին :— Դայրէ թէ ոյր ինչ անկումներ ահադին, Մայրէ թէ ոյր ինչ մեծ ազգեր կործանին, Այն Բաբելոն, Նիւուէ, Սիւ ինչ եղան . . . Ստուերի սկսե եկան, մեծցան և անցան :— Թշուառութեան հովն երբ վըշէ ահաբու, իյին անդամ անկարող է ստիպու, Իբրեւ կամի հակայ եղիր վեհ հանճար, Երբ նա վըշէ կննտա դեմին հաւասար :— Մեծն Սնիբաղ Կաննիոյ ուղղմէն իջան, Զուտահաւաքալ ոգի իրոյն տես կոյնայ, Նոյն Պոնաբաւթ յորմէ աշխարհ կը սարսի ի վաթէն ոյր բեր կայծականց տակ կընկնի :— Աշխարհը ինչ ծաղիկ հասակին, Ի դերեղման ահա կընկայ ցաւագին, Եւ Սողոմոն որ ամէն բան վայելեց, Յետին չուճին աշխարհ ոչինչ է գոյեց :— Յիւր յափուներս վերթ այն անհուն Ովկէան Կնհուն ցաւք կը հաւաքէ յաւիտեան, Այսպէս և դու, ո՞ Մարդկութիւն անդադար,

Քոյդ կոնկիծէն կուլաս, կողբաւ չարաշար :— Կըրէ խալթի, կըրէ խալթի, եղիւի, Դա որ ծընու, սկսեք է անոյս չարաշարուի, Քոյին ցաւեր լոկ այն տառն վերջանան, Որ երբ մահուան քունով ննջես իշամբան . . .

Բայց տես ինչ կըսէ, Անխորձն յիւր բերնէ :

«Ո՞վ դու, բերթմա՞ղ, եթէ սիրտդ վըշտագին,

Ինչ ցաւերդ ալ լեցուած է լիովին .

Եթէ անբաւն այս աշխարհ, Բանտ է դարձած քեզ համար :—

Երջանկութեան և բերկրանաց դու գերես, Ինչո՞ւ երգեցիկ, եթէ բնաւ տեսած չես, Եթէ ամէն մի վայրիկան,

Սրտիդ սուրբ ուղեցան :— Թէ Աստան քեզ անմեղ Հրեշտակ երեցաւ, Թէ խեղճ սիրտդ անհուն ցաւք լաշ ելաւ,

Եթէ աչքերդ ոխադին, Միայն արցունք թափեցին :—

Յոնցա՞ք, որս . . . Այս աշխարհին թէ բաղդին,

Որ մարակ քեզ հարուածեց մոլեղին, Երբ անդադար դու հեծես,

Աշխարհ դժբաղդ է՞ կարծես :— Բանդ իրաւ . . . Նախորդն կամ Կեսար,

Հաւնու պատժք թող պատժուին չարաշար,

Թող մին սրտին զարնուի, Միւսն ի ժայռի խոզ գամուի :—

Ինչ փոյթ առ մեզ :— Շանթն ահարկու երբ դարնէ,

Իւր հարուածոց բարձր տեղունք միշտ կընտրէ :

Բայց նոքա որ բարձր չեն, Ինչո՞ւ վախճան կայծակէն :—

Կան, կան յերկրի շատ մը անձինք երջա- նիկ,

Որոնց օրեր սաշին դուարթ, Գեղեցիկ .

Նոցա համար այս երկիր, Լոկ դըրախտ է բերկրալի :

Տեսնես դա կին . . . Ինչ ցաւ ունի, դու ըսէ, Գողթար ամուսին, յորդանք, պատու վա- յելէ,

Ինչ ազնիւ բան կայ յերկրի, Ոտիցը տակ կը դուռի :—

Ազնուախայ, վըսեմաւոր յոյգ վեհ կին, Կարծես յերկնից ամէն բարիք տեղացին .

Հաւաք մահաւոր իւր բերնէն, Երբ լուծած է, թող ըսեն :—

Ձիկայ ճակատ որ յիւր տեսիլ չը ծըռի, Ձիկայ բերան որ գովեստէն դադարի,

Երբ ամէն սիրտ զինքն օրհնէ, Դժբաղդութիւնն արդ ո՞ր է :—

Կը սըխալիս . . . յերկրի բարիք մը չիկայ փառք մը, պատու որ ինչ մէկէն չունենայ.

Բայց արժանի այն բարեաց, Սիրտն է յաւէտ տեսնուած :—

Երջանկութիւն թէ կատարեալ կամէիր, Նայէ առ նա . . . Գո՞չ ես հիմայ, լուր եղիր .

Նորա դէմքը, լոյս պայծառ, Բիւր բերկրանաց է տիպար :—

Երբ խոսեցաւ այսպէս ինձ, Յինքն դարձայ գըթալից,

Եւ այս տողերն իմ բերնէն, Դուրս թափեցան ողբալէն .

Ո՞չ, չեմ խաբուիր, անխորձ տըղայ, չէք յաշխարհ,

Բռնաւ երբէք երջանկութիւն կատարեալ, Մինչև ցայժմ տեսնուած չէ և չիկայ,

Սիրտ մ'որ յաւէտ բարօրութեան մէջ մընայ :— Բուն իսկ կինն այն զոր բերկ-անաց օրինակ,

Ինձ ցուցնեն . . . կընկնի ցաւոց բեռին տակ . Թէ՞ դիտեցիր գաղտնի կերպով իւր սրտէն,

Ինչ հառաչներ դառնալովի՞ր դուրս կե- լեն :—

Ո՞չ, գիտեցիր որքան իւր սիրտն այն թշուառ,

Անչափ վշտոք կը հաւաքէ անդադար .

Նորա անհուն դժբաղդութիւնն երբ կը տեսնամ,

Իս ալ դժբաղդ եմ ըսելու կամենամ :— Խոտեր դաշտաց կամ անձրեաց կաթիլներ,

Ողորմելի, գուցէ կրնաս դու համբել .

Բայց ո՞չ երբէք դու կարող չես յաւիտեան, Կիտնալ թէ իւր սիրտը որքան ցաւեր կան-

Տեսնես դա լեւ . . . Ինչ աղւոր է հե- ունէն,

Հազար ու բիւր անոյշ ծաղիկը հոն բուրեն, Զեփուրք սուրան, ջուրեր վաղեն, ի կատար,

Եւ դու վըրան, ե՛լ բարձրացիր անդադար :— Ելմը դու հոն . . . Որդ վար նայէ՛, եղ-

կե՛րի, Ինչ կը վախճան, ինչո՞ւ փախչիս սոսկալի :

Աղւոր լերին մէջ աչքդ Ինչ տեսար . . . Հըրբաւ ինչ անհուն վիճերն չըրաւաւ :—

Նոյնպէս դա կին . . . քեզ երջանիկ կերենայ, Բայց սրտին մէջ թէ գիտեցիր ինչ ցաւ կայ.

Անբաւ կակիծ, և հառաչանք, վիշտ ան- հուն,

Այն խեղճ սիրտը հրացեալ վըճոք է լե- ցո՞ւն :—

Դու, ո՞վ Տէր իմ, զիս թողուցիր անգաւակ, Երբ զիս կանչես, երբոր ննջեմ հողուն տակ,

Աչքդ պիտի չը գողուի, Պիտի մեռնի՞մ անսրդի :—

Երբ այլ կանայք դաւանեցով կը տեսնամ, Զեմ նախաձիր . . . լոկ իմ բաղդիս վըրայ լամ :

Սրտիս խոց, դու գիտես, Մայր ես նոքա, և չեմ ես :—

Աշխատ կինն ինչ որ մուրալով հաց գտնայ, Երանութեան մէջ հանապաղ կը լողայ :

Զինք դաւաճեց լեցուցիւր, Իբրեւ հայր մի գըթալիւր :—

Ինչպէս գերին ազատութեան կը տենչայ, Կամ ուղեւոր յառեակէն Սահաւա,

Կաթիլ մի ջուր կը խնդրէ, Որ չըմեռնի ծարաւէ :—

Այնպէս և ես, ով Աստուած իմ բարեբար, Փառք քեզ, փառք քեզ . . . Բայց միշտ ան-

դու, անդադար, Մայր անունը խնդրեցի,

Որ խեղճ սիրտը չը մեռնի :— Զերթ խեղճ հոգին այն յուսահատ յա- լիտեան,

Որ իւր աչքը, ուր կակիծ կայ միմիայն, Երկնից դու ուր կը տեսնէ,

Եւ հեռուէն կարտասուէ :— Այնպէս և դու, ո՞ Մայրութիւն, անդա- դար,

Երջանկաւէտ դըրախտ մի ես ինձ համար, Որ հեռուէն կը տեսնեմ,

Եւ դառն արցունք կը թափեմ :— Գէթ այն հոգին կը օղատուի յոնցաւոր .

Բայց սիրտս անմեղ նոյնպէս կուլայ սը- դաւոր,

Զի մայր լինել կարէի, Զեղայ . . . կակիծ սոսկալի :—

Ինչ է աշխարհ իւր բարութեամբ անհայն, Ոչինչ, ոչինչ . . . Երբոր կընկես գերեզման,

Միայն ճերմակ պատանք մի, չեմ կը տանիս, եղիւի՛ր :—

Բայց գաւաղդ . . . հողոյդ հոգին է միայն,

Եւ խաբարիս աստ քեզ յիշատակ թողուս զայն .

Որ մի նաև ի յերկին, Զինք կը գրկես սրտագին :—

Այնքան սաստիկ ծարաւեցայ նաև ես, Բառեալ ի գիրկ գողտըր մանկիկ վարդերես,

Գոչել սիրունն յայն Հրեշտակ, «Ո՞չ, սիրեցեալդ իմ դաւալ :—

Դընել դէմքը իմ երեսիս և շոյել, Իմ խեղճ սրտիս համբուրեց տակ զինք

Եւ խեղճ սրտիս համբուրեց տակ զինք ծածկել,

Այն երկնատուր իմ դանձիս, Զոհել իմ անձն ու հոգիս :—

Տէր Աստուած իմ, թէ կարելի ինձ ըլլար . . . Զաւկիս ձայնը հէք ակնջիս մէկ մը դար :

Մահն ինձ վեշտէ բան մը չէր, Սիրտըս դուարթ կը մեռնէր :—

Շատ տեսար զայդ . . . փառք քեզ Տէր իմ, Տէր Աստուած,

Ինչ որ կընես, դու լաւ կընես, Ողորմած .

Լոկ սա խնդրեմ դու սրբես, Սրտիս արցունքն որ տեսնես :—

Ո՞ Մայրութիւն, ո՞ անոյշ վարդ երկնային, Նոցա հազար երանի տամ ուր կային :

Գէթ մի անդամ քեզ բուրել, Ու անկէ ետք հող լինել . . . —

Խեղճ կին, խեղճ կին, Աստուածագին,

Երբ դու այսպէս, Կը հոռաչես

Քոյդ հէք սրտէն, Ուր է՞, ըսեն,

Քոյին բերկրանք Եւ սիրտանք :

Երբ երջանիկ քեզ թուի, Սրտէն արեւն կը հոսի,

Շրթունքները երբ խնդան, Սիրտը դարձած է դաւաճ :—

Իւր այն ցաւոյն մը խեղճ ար : Ես ուրիշ բան չեմ գտնար :

Բայց թէ իրեն զըրուցել, Մեղմիկ ձայնիւ սա տողեր :—

Կին վշտահար :

Յայտ սուտ աշխարհ, Ամէն մէկ բան,

Ունի վախճան : Երջանկութիւն,

Կամ բերկրութիւն, Շուքերու պէս,

Կանցնին յերկրէս : Բարիք միայն,

Յաւէտ մընան, Սրտդ բնաւ,

Չանցնի ալ ցաւ : Այն որ ասլի,

Իւր խաչն ունի, Դու համբէք,

Բարիք գործէ, Միայն նոյաւ,

Քոյդ կակիծ, ցաւ, Կրնաս մոռնալ,

Բերկրանք մ'ոգտալ : Եթէ քեզի,

Կուգես որդի՞, Աւ լեզ տըղայ,

Քոյդ աղէ ըլլայ : Միայն փոխան,

Հազարներ կան, Դու մայր եղիր,

Քոյրովայր, Համայն աղգին

Որ սրտագին, Քեզ յաւիտեան,

Օրհնէ միայն :

12 փետր. 1877 ՍՏԵՓԱՆ ՍՈՐԵՆԵԱՆ Բէրա

Հ Բ Ա Ի Բ

ՍՈՒՆԱԿԻՆ ՍՏԵՆՈՒՆՍ ՊԵՋՁՄ ՄՈՅՐ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

Հոգաբարձութիւնն կը խնդրէ ա-

մէն անոյցմէ՛ որք ասկէյ յառաջ Պէզձ.

Մայր Արաժարանի մէջ աշակերտած

են, որ արեւհաճին յառաջիկայ կիւ-

րակէ 20 փետր. ի ժամ 3 ներկայ գըտ-

նաւի ի նմին վարժարանի, բարենը-

պատակ գործոյ մը համար իրենց խոր-

հրդակցութիւնն անհրաժեշտ է :

1877 փետր. 17 Մնամ յարգանք

Իգիմայ Հոգաբարձ. Գ. Բարամթոսեան

ԻԼԱՆԱԹ

ՍԶԻՄԵԹ

Բուսիս տէ՛վէթի թէպաւանտան

վէ սաբաֆանք միւթէպէրանտէն չար-